

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุคน ระเปียบโอษฐ์

บทคัดย่อ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ทำขึ้น ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเสาชิงทอง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 87 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดเสาชิงทอง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หยิบสลากรายชื่อห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และแบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าทีแบบไม่อิสระจากกัน (t – test Dependent) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมือง การปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 86.83/86.23 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7809 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7809 หรือคิดเป็นร้อยละ 78.09

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมือง การปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมือง การปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดั้มากที่สุด

คำสำคัญ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม, คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บทนำ

การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม จะต้องเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อุดหนุน ยอมรับในความแตกต่าง และคุณธรรม สามารถปรับตนเองกับสภาพแวดล้อมแล้วนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 1 - 5) ซึ่งในสภาพปัจจุบันของสังคมไทย มีการแตกแยกทางความคิดด้านการเมืองการปกครอง เกิดความวุ่นวายในสังคม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์หลายรูปแบบขึ้น

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต
ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม และมุ่งสร้าง “คน” หรือ “ผู้เรียน” ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะมีศักยภาพ (วัฒนาพร ระวังบุทกข์. 2542 : 1 - 3) และหัวใจของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้นอยู่ที่การยกระดับคุณภาพประชากรของประเทศให้สูงขึ้นถ้าคุณภาพของประชากรไม่ได้รับการพัฒนา ประเทศไทยของเราจะไม่สามารถทัดเทียมประเทศอื่นๆ ได้ (พนม พงษ์ไพฑูริย์. 2544 : 80 - 82)

การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนามนุษย์ทุกด้าน ตามที่พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นบุคคลที่มีความรู้ดี มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถแสวงหาความรู้และพึ่งตนเองทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคม (วัฒนาพร ระวังบุทกข์. 2545 : 16)

ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาที่รัฐเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและทัดเทียมกัน โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทยมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) ด้วยเหตุนี้เองหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนตลอด 12 ปี เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และระดับโลก สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสันติสุข อุดมด้วยกุศลจิต อุทิศตนเพื่อสาธารณประโยชน์ได้ตามโอกาสอันควร การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้และความคิดรวบยอดด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จริยธรรมและศาสนา กฎหมาย สังคมวิทยา ประชากรและสิ่งแวดล้อมตามสภาพจริง และตามหลักการที่สำคัญๆ ไปบูรณาการเชื่อมโยงเข้ากับกระบวนการชีวิต กระบวนการทางสังคม และการประกอบอาชีพของผู้เรียน ในลักษณะการบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยยึดเป้าหมายของการพัฒนาศักยภาพ การเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้องค์ความรู้ประกอบด้วย 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในแต่ละสาระการเรียนรู้ ตลอดจนจรรยาบรรณและปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขตามระบอบการปกครองที่ สอดคล้องกับ ประเพณี วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและทางธรรมชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 12 - 13) ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร ซึ่งครูผู้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งจึงต้องรู้จักนำวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องรู้จักฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ (กรมวิชาการ. 2545 : 207) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเนื้อหาในหลักสูตรให้กับผู้เรียนจะต้องครอบคลุมจุดประสงค์ต่างๆ ของเนื้อหาที่จำเป็น นั่นคือ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ต้องมีทักษะหลายด้านมีหลายแนวคิด และมีการสร้างความเข้าใจให้ถ่องแท้ในตัวผู้เรียน ครูหรือผู้สอนจึงต้องพัฒนากิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นขั้นๆ จนทำให้ผู้เรียนได้รับผลที่ต้องการจากการที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน (บรรพต สุวรรณ - ประเสริฐ. 2543 : 53) ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุ

น่าเบื่อหน่าย ส่งผลให้นักเรียนทำคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ไม่ดี การบรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียนจึงไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีความพยายามที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ วิธีหนึ่งที่สามารถใช้ได้คือ การใช้สื่อการเรียนการสอน ถ้ามีสื่อที่เป็นรูปธรรม ที่นักเรียนสามารถนำไปศึกษาด้วยตนเองได้ นักเรียนเหล่านี้ก็จะสามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ดีขึ้น การบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ก็จะประสบผลสำเร็จมากขึ้น

นักการศึกษาเชื่อว่านวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ต่างก็ผ่านระบบการผลิตที่มีขั้นตอนและได้จัดระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญที่สุดคือนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเน้นบทบาทผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษา ที่ต้องการให้การเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 185 – 186) กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องมีการวิเคราะห์ลักษณะและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน การใช้คอมพิวเตอร์จัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้สอนสามารถแก้ปัญหาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้โดยการจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถและความถนัดของตน เป็นการจัดการศึกษารายบุคคลโดยใช้โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบต่างๆ กัน ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2541 : 7) กล่าวว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่งซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสมอันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง แผนภูมิ กราฟภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องมากที่สุด สุรเชษฐ์ เวชพิทักษ์ (2546 : 2) กล่าวว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถแสดงข้อความ เสียง และภาพรวมทั้งภาพเคลื่อนไหวได้ แต่ในการใช้จำเป็นต้องมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ จุดที่บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแตกต่างจากสื่ออื่นชัดเจนที่สุดอยู่ที่ผู้ผลิตสามารถสร้างโปรแกรมให้มีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับผู้เรียนได้ ตรวจสอบพฤติกรรมการเรียน ทดสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ บันทึกผลการเรียนกระทั่งจัดบทเรียนที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันได้ อย่างไรก็ตามการที่จะสร้างโปรแกรมที่สามารถติดตามพฤติกรรมและผลการเรียน

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต
ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กระทั่งสามารถเลือกบทเรียนให้ผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นี้เป็นเรื่องต้องใช้ความพยายามในการออกแบบและการพัฒนามาก

สรุปได้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเครื่องช่วยในการสอนของครู วิธีการสอนอาจจะเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยเนื้อหาที่จะสอนอยู่ในรูปของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นแบบสื่อประสม ประกอบด้วยภาพ เสียง และคำบรรยาย สามารถสร้างความสนใจ เสริมแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน สามารถโต้ตอบกับผู้เรียนได้ อีกทั้งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็นสื่อที่นักเรียนสามารถนำไปศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียนได้ด้วย การนำเอาคอมพิวเตอร์มาเป็นสื่อการศึกษาเพื่อนำเสนอและกิจกรรมที่จัดทำขึ้นในรูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้เป็นพื้นฐาน จุดประสงค์เพื่อช่วยในการเรียนการสอนทบทวน การทำแบบฝึกหัด การวัดผล อันเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนและการรับรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม และประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงได้จัดสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นสื่อในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองและสามารถศึกษาได้ทุกสถานที่ ไม่เฉพาะแต่ในโรงเรียนเท่านั้น นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ยังเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษา ที่ต้องการให้การเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ตามความเชื่อที่ว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่ากันในเวลาใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนก็สามารถจะเรียนรู้ได้ถ้านักเรียนมีเวลาในการเรียนรู้ที่เพียงพอ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเสาชงทอง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 87 คน โดยจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนคละตามความสามารถ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดเสาชงทอง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากรายชื่อห้องเรียน

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2. เนื้อหา

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบด้วยเนื้อหา 2 หน่วย ได้แก่

1.1 วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต

1.2 การเมืองและการปกครอง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

3.2.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5. ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระยะเวลาในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการวิจัยปีการศึกษา 2555 – 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยการนำเสนอหน้าจอที่ละภาพ ผู้เรียนสามารถปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับสื่อพร้อมทั้งได้รับผลป้อนกลับในทันที คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเนื้อหาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบด้วย 2 หน่วย ได้แก่ 1) วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต 2) การเมืองและการปกครอง

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบคะแนนของกระบวนการเรียนรู้ หรือคะแนนจากการทำแบบฝึกและแบบทดสอบย่อย จากการเรียนรู้ จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแต่ละเรื่อง กับคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน จากการทำแบบฝึก และแบบทดสอบย่อย จากการเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแต่ละเรื่อง

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต
ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเสนางทอง เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2556

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นคะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 86.83/86.23 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7809 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7809 หรือคิดเป็นร้อยละ 78.09

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตและการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด และ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ทำให้สนใจเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ในสังคม ความเหมาะสมของภาพและเสียงประกอบบทเรียน และสีสันและการออกแบบหน้าจอตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย จะเป็นสารสนเทศแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนที่จะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และการเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ครูควรศึกษาแนวทางการใช้จากคู่มือการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ให้ละเอียด เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมอันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

2. ก่อนเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต และการเมืองการปกครอง ครูควรจัดแนะนำการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และกำกับให้นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด ศึกษาเนื้อหา ทำความเข้าใจ ทำแบบทดสอบ ทำยบทเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อจะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น อีกทั้งจะทำให้นักเรียนได้รับทราบผลการเรียนรู้ได้ทันทีเมื่อทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต
ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะ/กระบวนการเพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนมากขึ้น โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนตามความต้องการ

4. ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำ จัดสร้างสื่อ ประเภทบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างต่อเนื่องในทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่ทดลองเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และกลุ่มที่เรียนปกติ เพื่อจะนำข้อมูลมาปรับปรุง การสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครูควรจะมีการกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ชัดเจน ในการเสนอเนื้อหาควรแบ่งเป็น หน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ เพื่อให้บทเรียนไม่ยาวจนเกินไป ควรมีการใส่เสียงหรือคำแนะนำ ปรากฏขึ้น ถ้านักเรียนยังเรียนเนื้อหาในหน้าจอนั้นไม่จบ และการบันทึกเสียงบทสนทนา หรือคำสั่งไม่ควรเป็นประโยคที่ยาวเกินไป และควรบันทึกให้ชัดเจน อีกทั้งในการออกแบบ การออกแบบบทเรียนให้ใช้ได้ทั้งเมาส์และแป้นพิมพ์เพื่อความสะดวกในการใช้บทเรียน

3. ควรมีการศึกษาเทคนิควิธีการหรือโปรแกรมใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์ให้มีรูปแบบที่หลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2542). “การหาประสิทธิภาพบทเรียน CAI”. ใน **เทคโนโลยีสื่อสาร การศึกษา.** 6(1) : 61.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ครุชิต มาลัยวงศ์. (2541). “**แนวทางไอทีไทย**”. สาร NECTEC ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. 5(20), มกราคม - กุมภาพันธ์.
- ฉลอง ทับศรี. (2549). **เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา.** มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยที่ 1 - 5.** กรุงเทพฯ : สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2541). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ทิวต์ล มณีโชติ. (2549). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : เกรท เอ็ดดูเคชั่น.
- นันทศรีม์ เทพดลไชย. (2541). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบไฮเปอร์มีเดียวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต
ในสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

- นิมิต ไทยตระกูล. (2550). รายงานการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียวิชาพระพุทธศาสนา (ส 32202) เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง สำหรับนักเรียน **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. รายงานการวิจัยเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอสอาร์พรีนติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุปผชาติ ทังหิกรณ์ และคณะ. (2544). ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- บูรณะ สมชัย. (2537). “การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูอาจารย์เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน,” **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**. ปีที่ 6, หน้า 12-19.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- เผชญิ กิจระการ. (2546). “ดัชนีประสิทธิผล” ใน เอกสารประกอบการสอนวิชา 503710. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2544). “หัวใจการปฏิรูปการศึกษา”, ใน **วารสารวิชาการ**. 4(1) : 2 – 7, มกราคม. พรเทพ เมืองแมน. (2544). การออกแบบและพัฒนา CAI Maltimedia ด้วย Authorware. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2544.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2550). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2548). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546 – 2547**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2551). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส.

- _____ (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- วิชุดา รัตนเพียร. (2540). การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา อุดมฉันท. (2544). การผลิตสื่อโทรทัศน์และสื่อคอมพิวเตอร์ : กระบวนการสร้างสรรค์ และเทคนิคการผลิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2547). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนา กระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). รายงานการประเมิน คุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2551
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2535). “วิจัยในชั้นเรียนอย่างง่ายๆ แบบวิจัยหน้าเดียว” ใน วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 13, 1 (ม.ค. - เม.ย. 2535), 74 - 79
- สุพล วังสินธุ์. (2536). “การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ” ใน สารพัฒนาหลักสูตร. 114(12) : 3 - 14, เมษายน - พฤษภาคม.
- สุรเชษฐ์ เวชชพิทักษ์. (2546). การพัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและเว็บไซต์ เพื่อการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- สุวิมล ติरणันท์. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์ณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : เลฟแอนด์ลิฟเพรส, 2543.